

2705 $\frac{6}{12}$ 11: 1. Beh. af F. t. L. om Fornyelse af det midlert. Statslaan af 29. Okt. 1910. 2706

Laan. Under Hensyn til Forholdene i den senere Tid paa det udenlandske Penge-marked forekommer det mig, at de Vilkaar, hvorpaa Laanet kan fornys, ere overordentlig gunstige. Det vil ses, at Laanet kan fornys til en Rente af 3,575 pCt., altsaa en Ubetydelighed højere end den Rente, med hvilken Laanet blev fornyet forrige Gang. Man vil maaske anføre, at da vi fornyede Julilaanet, var det til en Rente af $3\frac{3}{8}$ pCt., men naar man betænker, hvilke Skyer der siden da har været paa den europæiske Himmel, og hvilke Vanskeligheder der er skabt paa Pengemarkedet, tror jeg, det maa siges, at, selv sammenlignet med Fornyelsen af Julilaanet, er den Rente, som skal ydes for Fornyelsen af dette midlertidige Laan, meget lav, og at det altsaa i Virkeligheden er meget gunstige Vilkaar, paa hvilke Laanet kan fornys.

Jeg har det Haab, at det i en nær Fremtid maa kunne lykkes at optage et fast Statslaan og paa den Maade afvikle de midlertidige Laan. Jeg tror, at det fra alle Sider erkendes, at det i Virkeligheden er uheldigt at vedblive med at have de midlertidige Laan løbende, men baade af de Bemærkninger, som ledsage Lovforslaget, og af de Udtalelser, som den højtærede Finansminister tidligere har fremsat i dette høje Ting, fremgaar det ogsaa klart, at den højtærede Finansminister netop tilstræber, saa snart Tidspunktet er nogenlunde gunstigt, at afløse de midlertidige Laan med et fast Statslaan. Jeg skal derfor tillade mig at anbefale Lovforslaget til Vedtagelse her i dette Ting og anbefale, at det nyder hurtig Fremme.

K. M. Klausen: Da dette Veksellaan blev stiftet for to Aar siden, stemte Socialdemokratiet for det, men vi havde ikke tænkt os, at disse Veksellaan skulde fortsættes i saa lang Tid, som Tilfældet er blevet. Den danske Stat har foruden dette Veksellaan paa over 15 Mill. Kr. et andet Veksellaan, som blev stiftet i Juli Maaned dette Aar paa 54 Mill. Kr., det vil med andre Ord sige, at naar vi naa Juli Maaned næste Aar, skal Staten tilbagebetale Veksler til et Beløb af over 69 Mill. Kr. Naar Socialdemokratiet gik med til at optage dette Veksellaan for to Aar siden,

var det, fordi Statskassen den Gang be fandt sig i en Nødstilstand, det var den Gang, den radikale Regering var tiltraadt og havde overtaget en tom Statskasse, saa at Finansforholdene vare saa fortvivlede, at det ikke var muligt at holde Statens Maskineri i Drift, uden at der maatte skaffes laante Penge ind i Statskassen. Men vi havde, som sagt, ikke tænkt os, at Staten i Aarevis skulde føre sin Finanspolitik paa Veksler. Det er en fordømmelig og meget farlig Vej, den danske Stat her er kommen ind paa. Forholdene i Europa ere urolige, og der er ingen, der kan vide, i hvilket Øjeblik det udenlandske Pengemarked forlanger disse mange Millioner tilbage, og skulde det ske, at det udenlandske Pengemarked til Sommer forlanger tilbagebetalt paa en Gang de 69 Mill. Kr., kunde Statskassen komme i den pinligste Forlegenhed. Veksellaan maa i Almindelighed betragtes som en Nødhjælp, og ligesom det maa beklages for den privates Vedkommende, maa det ogsaa beklages for den Stat, som i Aarevis skal føre sin Finanspolitik paa Veksler.

Betingelserne for dette nye Veksellaan ere blevne skærpede. Da vi optog Veksellaanet i Sommer, fik vi det for en Diskonto af $3\frac{3}{8}$ pCt., nu er den 3,575, hvortil maa lægges de Omkostninger, som Laanet medfører, saaledes at den effektive Rente, der skal svares af disse 15 Mill. Kr., bliver $3\frac{5}{8}$ pCt. Det vilde sikkert have været bedre, om vi kunde skride til at optage et stort fast Laan; men hver Gang vi fra vor Side henlede Opmærksomheden herpaa, fremkommer den højtærede Finansminister altid med en hel Række Indvendinger. Han siger stadig, at Udsigterne ere daarlige, det har han nu sagt i et Par Aar. Det viser sig, at Udsigterne stadig blive daarligere og daarligere saaledes at vi vilde have haft Fordel af det, om vi allerede paa et tidligere Tidspunkt kunde have optaget et fast Laan. Ligeledes henviser den højtærede Finansminister til, at vi tidligere stadig have haft Statslaan af $3\frac{1}{2}$ pCt. Typen, og han vil nødigt gaa over til en ny Type af 4 pCt. Jeg synes, at det er et Spørgsmaal mere af teoretisk end af praktisk Betydning. Det, som det kommer an paa, er den Kurs, hvortil Laanet kan stiftes, og ikke den Rente, der skal svares deraf.